

PATRIARHUL ȘTIINȚEI SOLULUI ACADEMICIANUL ANDREI URSU LA 90 DE ANI

Născut la 20 decembrie 1929, la Strășeni.

Biolog, domeniile de cercetare: pedologie, geografia solurilor, ecologie.

Doctor habilitat în științe biologice (1979), profesor universitar (1992), membru corespondent (1984) și membru titular (1989) al Academiei de Științe a Moldovei.

La 20 decembrie 2019 se împlinesc 90 de ani din ziua nașterii și 70 de ani de activitate științifică, pedagogică și publică a distinsului pedolog Andrei Ursu, doctor habilitat în științe biologice, profesor universitar, membru al Academiei de Științe a Moldovei, academician de onoare al Academiei de Științe Agricole și Silviculturale din România.

La aniversarea sa de 90 de ani, academicianul Andrei Ursu vine cu vaste realizări în domeniul științific, didactic și organizatoric. Este autor a circa 660 de lucrări științifice, inclusiv 25 de monografii și peste 30 de hărți tematice. Meritul său deosebit îl constituie rezultatele cercetărilor în domeniul clasificării și raionării solurilor republicii. Monografiile *Microraiionarea pedoecologică a Moldovei*, *Raioanele pedogeografice și particularitățile regionale de utilizare și protejare a solurilor*, *Solurile Moldovei* au devenit lucrări clasice, „de căpătâi”, pentru specialiști.

Grație rezultatelor științifice de mare valoare, a apatitudinilor sale creative și organizatorice, capacităților intelectuale și morale alese, acad. Andrei Ursu s-a plasat în pleiada personalităților de vază ale țării. În ideea că a fi director înseamnă în primul rând a fi onest și devotat până la sacrificiu cauzei științei, a condus timp îndelungat Institutul de Pedologie și Agrochimie „Nicolaie Dimo”, determinând bazele dezvoltării lui. De menționat că tratatul în trei volume *Solurile Moldovei* (Почвы Молдавии, 1984–1986) a fost distins cu Premiul de Stat. A coordonat timp îndelungat activitatea celei mai mari secții de științe a Academiei – Secția de Științe Biologice și Chimice.

Andrei Ursu face parte din talentata generație de studenți de după război, alături de V. Anestiadi,

V. Andrunachievici, B. Matienco, A. Simașchevici, S. Berejan, S. Rădăuțanu, V. Paladi ș.a., care, în condiții extrem de dificile, grație muncii fără preget și dorinței arzătoare de a scoate țara din sărăcie, s-au afirmat ca specialiști remarcabili și au adus o contribuție substanțială la dezvoltarea științei și economiei autohtone.

Andrei Ursu s-a născut în anul 1929, la Strășeni, în familia lui Teodor și Eudochia Ursu. Două priorități aveau să i se formeze în sufletul său – omul și solul. Astfel că după absolvirea școlii, Andrei Ursu s-a pomenit în fața dilemei: să devină medic pentru a proteja sănătatea oamenilor ori să devină pedolog ca să promoveze o explorare gospodărească a solului – principala bogăție a unei țări. Inițial aplică la Institutul de Medicină din Chișinău, însă în scurt timp se transferă la Facultatea de Biologie și Pedologie a Universității de Stat din Moldova. Or îndoielile sale s-au spulberat datorită întâlnirii în 1948 cu renumitul pedolog, academicianul Nicolaie Dimo, discipol al marelui savant Vasili Dokucaev, care l-a fascinat cu pledoariile sale pedologice. Și tot academicianul Dimo a fost cel care l-a invitat pe Andrei Ursu să lucreze ca laborant în Institutul de Pedologie, Agrochimie și Ameliorarea Solurilor al Filialei din Moldova a Academiei de Științe a fostei Uniuni Sovietice, deschis în același an 1953 când acesta a absolvit Universitatea de Stat din Chișinău.

Academicianul Dimo n-a dat greș. În persoana lui Andrei Ursu el a găsit un continuator strălucit al cauzei sale, care asimila din mers experiența pleiadei remarcabile de pedologi care activa la institut. Tânărul cercetător a avut privilegiul să colaboreze nu numai cu academicianul Nicolaie Dimo, ci și cu eruditul profesor Igor Krupenicov. Incluzându-se activ în procesul

de studiu al solurilor republicii, obține date de o mare valoare științifică privind compoziția și proprietățile solurilor, elaborează principiile de regionare și grupare a solurilor după gradul acestora de a fi exploatate ca terenuri agricole, ceea ce i-a permis să susțină în anul 1964 teza de doctor în științe geografice, iar în 1979 – teza de doctor habilitat în științe biologice în două dintre cele mai prestigioase centre științifice de profil – Institutul de Geografie al Academiei de Științe din Moscova și Universitatea de Stat „Mihail Lomonosov” din Moscova.

De o deosebită importanță practică se bucură lucrarea științifică *Resursele naturale și geografia solurilor Moldovei* (1977), în care autorul a descris detaliat căile eficiente de utilizare, procedeele de ameliorare a solurilor și sporire a fertilității lor.

Apreciată în mod deosebit în literatura de specialitate, monografia *Regionarea agropedologică a Moldovei* (1980) este o lucrare științifică de pionierat, în care au fost generalizate datele privitor la compoziția și proprietățile solurilor, legitățile repartiției lor și principiile regionării pedologice.

În monografia *Micregionarea pedologică* (1980), distinsă cu cel mai înalt premiu în pedologie (Premiul V. R. Williams), sunt generalizate rezultatele elaborării bazelor folosirii raționale ale solurilor, principiilor și metodelor micregionării pedologice.

În 1988 vede lumina tiparului lucrarea *Conservarea solurilor în condițiile agriculturii intensive*, în care sunt analizați factorii ce provoacă poluarea și degradarea solului, argumentându-se măsurile de prevenire și diminuare a acestor fenomene. Concomitent, academicianul Andrei Ursu a inițiat studierea solurilor tehnogen-transformate și a elaborat metode de diagnosticare, de cartografiere, procedee de omogenizare și ameliorare a lor.

Academicianul Andrei Ursu a adus o contribuție importantă în domeniul clasificării și raionării solurilor republicii. Înalta erudiție, capacitățile deosebite de a analiza și generaliza cunoștințele contemporane despre geneza, particularitățile și legitățile geografice ale solului i-au permis prodigiosului pedolog să elaboreze o nouă clasificare a solului, bazată pe conceptul contemporan al pedologiei genetice. Diagnosticarea și clasificarea solurilor este efectuată pe baza unor caractere specifice ale orizonturilor care în integru (A+B) condiționează particularitățile inițiale genetice.

În domeniul pretabilității solului, academicianul Andrei Ursu cu colaboratorii, au evidențiat și stabilit limitele admisibile ale particularităților nefavorabile ale solurilor (salinizare, solonețizare, carbonatice, erodate). În baza cercetărilor au fost elaborate recomandări, instrucțiuni și îndrumări metodice importante.

În anul 2011, academicianul A. Ursu a finalizat ciclul de cercetări fundamentale efectuate în anii precedenți, încununat cu editarea monografiei *Solurile Moldovei* în cadrul colecției *Academica* și *Harta solurilor Republicii Moldova* la scara 1:750 000 (coautor A. Overcenco). Aceste lucrări prezintă o nouă viziune a rolului solului în biosferă, o caracteristică amplă a genezei și geografiei solurilor, o nouă clasificare bazată pe un principiu original – interdependența orizonturilor genetice. A fost revizuită și actualizată regionarea pedogeografică, au fost argumentate măsurile stringente de ameliorare a stării resurselor de sol, complexele regionale de utilizare eficiente și protecție a solurilor.

Este un popularizator înflăcărat al științei despre sol. A creat Muzeul Solurilor în Institutul de Pedologie și Agrochimie „Nicolae Dimo”, institut căruiua i-a consacrat 33 de ani de viață și pe care l-a lansat pe orbita colaborărilor internaționale cu savanți din România, Ucraina, Kazahstan, Azerbaidjan, Rusia, Germania, Polonia s.a.

Personalitate proeminentă, în anul 1996 academicianul Andrei Ursu a fost ales președinte al Societății Naționale a Moldovei de Știința Solului. S-a învrednicit de distincția „Om Emerit al Republicii Moldova”, este Laureat al Premiului unional în domeniul pedologiei „V. R. Williams”, Cavaler al Ordinului „Gloria Muncii” și al „Ordinului de Onoare”, laureat al Premiului AȘM „Savantul Anului 2011”.

Energetic, optimist și creator, actualmente continuă să participe activ în viața științifică a Academiei, în pregătirea cadrelor de înaltă calificare.

În legătură cu jubileul de 90 de ani, echipa Institutului de Ecologie și Geografie îl felicită cordial, cu mare dragoste și cu respect profund, pe academicianul Andrei Ursu, dorindu-i multă sănătate, ani fericiți și plini de elan creator!

Acad. Boris GAINA
M. c. Maria NEDEALCOV
Dr. Gheorghe TUDORACHE